

Telen op folie biedt uitweg

Lieven Delanote, Karel Dewaele, Johan Rapol

Mechanische onkruidbestrijding in fijne groentegewassen wordt vaak als lastig ervaren. Dit is vooral het geval op kleine bedrijven met een diversiteit aan teelten. Biedt telen op folie een oplossing?

Kleine biologische bedrijven planten vaak een diversiteit aan teelten. Planten, oogsten, vermarkten, wieden etc. lopen voortdurend door elkaar. Het is voor deze bedrijven onmogelijk om voor elke teelt steeds op het gepaste moment te schoffelen met de ideale mechanisatie of afstelling.

Telen op folie biedt mogelijk een oplossing. Hierbij zoeken biologische telers maximaal naar afbreekbare of natuurlijke materialen. Verschillende constructeurs hebben ondertussen ook performante plantmachines ontwikkeld om een diversiteit aan gewassen in folie te planten zodat ook hier een efficiëntieslag mogelijk is. Anderzijds stelt zich de vraag in hoeverre het wiewerk zicht niet verlegt naar de plantgaten en de paden en of telen op folie ook ander impact heeft op de teelt.

Proefopzet

In de nazomer 2015 legde Inagro een vergelijkende en demonstratieve proef aan met verschillende afdekmaterialen (zie tabel): klassieke zwarte plastic, een drietal varianten van bioafbreekbare folie, één papier en herbruikbaar antiworteldoek. Als controle werd geplant in naakte grond. De ruggen werden getrokken op 30 juli 2015. Op 31 juli werd er manueel knolvenkel en kropsla geplant. Er werd geen T-tape gelegd. Tijdens de teelt werd ook niet beregend gezien de regelmatige regen. Op 10 september werd de kropsla geoogst.

Foto: een blik op het proefveld 3 weken na planten

Ervaringen

De zwakke plek van het Gilgo crepepapier kwam al kort na planten naar voor. Het papier verzwakt snel op vochtige plekken. Dit is onder andere het geval op de flank waar het papier door aarde wordt vastgelegd en bij plasvorming. Na enkele dagen met hevige wind omstreeks half augustus, was het papier volledig gescheurd. De sla kon het papier door zijn omvang nog enigszins vasthouden. Bij de jonge venkel was dit niet het geval en waren bovendien veel planten beschadigd door het schuren van het papier. Gilgo heeft ondertussen een nieuwe variant op de markt die steviger zou moeten zijn. Doordat het papier ook nog wat licht doorlaat, ontwikkelde zich onder het doek toch wat vergeeld onkruid dat na het scheuren snel doorgroeide. In de knolvenkel was dit problematisch.

Tabel: gewasontwikkeling en opbrengst bij kropsla

Object	Gemiddeld stukgewicht (g)	Gewasstand		Veldvulling duurzaamheid materiaal		Uniformiteit	Smet	Pitlengte (mm)
		20/aug	10/sep	10/sep	10/sep			
Plasticfolie Hyplast 20µm	677	5,5	8,0	8,0	8,8	8,0	7,5	35
Biofilm Agripolyane 15µm	683	6,3	8,0	7,5	6,0	7,0	6,0	36
Biofilm Oerlemans 12µm	725	6,5	7,5	7,5	7,0	7,5	6,5	36
Biofilm Oerlemans 12µm microperfo	738	7,8	8,0	8,5	6,8	7,5	5,5	40
Crepepapier Gilgo	685	6,0	7,5	7,8	3,0	7,5	6,0	36
Anti-worteldoek 130 g/m²	696	6,5	8,0	8,0	9,0	7,5	7,0	37
Controle	523	3,5	5,5	6,0	9,0	6,0	6,8	26
gemiddelde	675	6,0	7,5	7,6	7,1	7,3	6,5	35
9=		zeer goed		goed	intact	uniform	geen	
1=		zeer slecht		slecht	weg	heterogeen	zeer veel	

De plantgaten in de sla moesten nauwelijks worden gewied doordat de bladeren meteen breed uitgroeien. Bij de venkel moesten de plantgaten wel gewied worden. Knopkruid was de grootste boosdoener. Voor het worteldoek en de plasticfolie nam dit omgerekend ongeveer 15 minuten per are in beslag. Voor de afbreekbare folies was dit een half uur. Wellicht is dit verschil het gevolg van het feit dat de gaten in de afbreekbare folie gemakkelijker doorscheuren. Op de naakte grond was zowel bij de sla als bij de venkel ongeveer één uur per are manueel hakwerk nodig. De paden werden geschoffeld.

Na de oogst konden de composteerbare folies vlot worden ondergewerkt. Enkel de restanten die boven de grond blijven, verteren moeizaam.

Gewasopbrengst

Afdekken met folie heeft belangrijke neveneffecten op de gewasontwikkeling. In vergelijking met de teelt op naakte grond, groeide de sla op de afdekmaterialen sneller door. Dit kan zowel het gevolg zijn van een warmere bodemtemperatuur als van een betere vochthuishouding. Hierdoor kon na 5 weken (10 september) al geoogst worden. Gemiddeld werd over de objecten met afdekking ongeveer 700 gr per krop geoogst. De kroppen op de naakte grond wogen toen iets meer dan 500 gr. De snellere groei op folie bleek ook uit de pitlengte (respectievelijk 35 à 40 mm t.o.v. 26 mm). Er zijn beperkte verschillen tussen de verschillende afdekmaterialen.

Dit vergt verder onderzoek. Opvallend is dat het crepepapier, ondanks het vroeg kapot ging, ook een meeropbrengst realiseert. Wanneer de cijfers voor gewasstand, opbrengst, smet en pit worden samengelegd, is er een indicatie dat Biofilm Oerlemans 12 µm microperfo de gewasontwikkeling het meest versnelt. Over de gehele proef werd weinig smet vastgesteld.

Besluit

Telen op folie kan een uitweg betekenen inzake onkruidbeheersing voor biologische bedrijven met een divers teeltplan. Verschillende materialen zijn mogelijk. Papier is mogelijk nog te fragiel. Bij gewassen met opgerichte bladeren is manueel wiewerk in het plantgat noodzakelijk. Sla geteeld op folie groeide in deze proef significant sneller.

Proef uitgevoerd in het kader van het project 'Groenten telen op bodembedekking' met de financiële steun van CCBT vzw en de Vlaamse overheid.

Contactpersoon: Karel Dewaele (Inagro)

Tel: 051/27 32 58

E-mail: karel.dewaele@inagro.be